

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/63/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114010233
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3114010233.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Františka Kováča a JUDr. Ondreja Gáboríka na verejnom zasadnutí konanom dňa 29. mája 2014 prejednal odvolanie obžalovaného

X. Q.,

nar. XX.XX.XXXX v W., trvale bytom I., B. XXXX/XX, t.č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby llava,

ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, sp.zn. 1T/17/2014 zo dňa 14. apríla 2014 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr.por. zrušuje sa v napadnutom rozsudku výrok o treste.

Podľa § 322 ods. 3 Tr.por. sa obžalovaný odsudzuje pri nezmenenom výroku o vine v rozsudku súdu prvého stupňa podľa § 201 ods. 1 Tr.zák. s použitím §§ 37 písm. m/, 38 ods. 4, 39 ods. 2 písm. a/ Tr.zák k trestu odňatia slobody na 3 (tri) roky nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr.zák. sa obžalovaný pre výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Výrok o uloženom ochrannom liečení zostáva týmto zrušením nedotknutý.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný X. Q. uznaný vinným zo zločinu sexuálneho zneužívania v štádiu pokusu podľa §§ 14 ods. 1, 201 ods. 1 Tr.zák., pretože dňa 02.10.2013 v čase okolo 14:00 hodiny v Trenčíne na ulici Z. XX v bytovom dome na prízemí násilím vtláčil, v tom čase maloletú K.G., narodenú XX.XX.XXXX, do kabínky výťahu, a to tak, že po príchode výťahu, ako stál za mal. K.G., tejto najprv podržal dvere výťahu otvorené, pričom ju vtisol dovnútra výťahu, kde ju začal hladkať v oblasti členku, snažiac sa jej vyzuť topánku, po čom ho mal. K.G. od seba odstrčila so slovami „čo to robíš“, na čo reagoval slovami „neboj sa“ a ďalej ju rukou hladkal po nohe postupne, smerujúc nahor po stehnách až k jej rozkroku, kde mal. K.G. zakričala o pomoc, na čo sa naľakal a z miesta ušiel preč.

Bol za to odsúdený podľa § 201 ods. 1 Tr.zák. s použitím §§ 38 ods. 4, 37 písm. m/ Tr.zák. k trestu odňatia slobody na 5 rokov a 4 mesiace, pre výkon ktorého trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa §§ 73 ods. 2 písm. b/, 74 ods. 1 Tr.zák. bolo obžalovanému uložené aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti tomuto rozsudku podal písomne v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný, prostredníctvom svojho obhajcu. Odvolanie smerovalo proti výroku o vine a treste. Podľa názoru obhajcu, najmä výsledky vykonaného dokazovania nevyznievajú jednoznačne a neexistuje úplne ucelená reťaz takých dôkazov, z ktorých by bolo možné bez akýchkoľvek pochybností vyvodiť jednoznačný záver o tom, že skutok spáchal obžalovaný. Obžalovaný je usvedčovaný iba výpoveďou poškodenej, pričom táto opisovala páchatela inak (oblečenie, opis osoby), ako bola realita pri zadržení obžalovaného. Preto sú výsledky rekognície pochybné. Ďalej podľa obhajcu táto bezprostredne po čine opisovala konanie páchatela inak (ohmatávanie aj v oblasti prs), ako neskoršie vo svojich výpovediach. Taktiež svedok F. k veci neuviedol nič podstatné, pretože počas návštevy v ústave na výkon väzby sa obžalovaný spolu s rodinnými príslušníkmi (matka, manželka) chcel rozpamätať na všetky detaily inkriminovaného dňa. V prospech obžalovaného pritom svedčia viaceré dôkazy - pokladničný doklad z prevádzky B. na Z. ulici, pričom nebolo preukázané jednoznačne, že pokladňa dňa 02.10.2013 nezobrazovala presný čas. Obhajca uviedol mená svedkov, ktorí vypovedali v prospech obžalovaného v tom, že obžalovaný s nimi strávil s krátkou prestávkou celé popoludnie. Aj lokalizácia telefónu obžalovaného v centre mesta o 14.17 hod. svedčí v jeho prospech. Na mieste činu ani na oblečení poškodenej neboli zistené žiadne stopy, ktoré by jednoznačne dokazovali, že páchatelom predmetného skutku je obžalovaný, pričom na mieste činu alebo v jeho okolí ho v ten deň nevidel žiaden svedok. Ďalej obhajca písomne poukázal na zákonné znaky trestného činu všeobecne, ako aj konkrétneho trestného činu sexuálneho zneužívania. Okrem iného uviedol, že z hľadiska subjektívnej stránky ide o úmyselný trestný čin, pričom úmysel sa musí vzťahovať aj na to, že predmetom útoku musí byť osoba mladšia ako 15 rokov, pričom postačuje aj úmysel eventuálny. Táto skutočnosť však nebola dokázaná. Fotografie poškodenej z obdobia činu prístupné na internete, pritom vylučujú názor súdu prvého stupňa, podľa ktorého páchatelovi muselo byť zrejmé, že ide o osobu mladšiu ako 15 rokov. V tomto smere obhajca aj navrhol doplniť dokazovanie na verejnom zasadnutí. Obhajca namietal aj to, že podľa ustálenej judikatúry za iný spôsob sexuálneho zneužívania najmä nemožno považovať jednorazové letmé dotyky cez odev. Konanie obžalovaného preto nemožno kvalifikovať ako zločin sexuálneho zneužívania pre chýbajúcu subjektívnu alebo objektívnu stránku trestného činu. V predmetnej veci absentuje aj pohnútko, motív k spáchaniu trestného činu, keď manželka obžalovaného potvrdila riadny manželský život, vrátane intímneho styku. Z dokazovania taktiež nevyplýval zvýšený záujem obžalovaného o predpubertálne objekty, postpubertálnych jedincov, resp. dospelých jedincov. Obhajca namietal tiež závery znaleckého posudku z odvetvia psychiatria, ktorý je nevieryhodný, pretože bol vykonaný len na základe niekoľko desiatok minút trvajúceho rozhovoru. Napokon obhajca poukázal na niektoré články Ústavy SR a publikované súdne rozhodnutia, vrátane Ústavného súdu ČR, týkajúce sa najmä rozhodovania o vine, v prípade dvoch proti sebe stojacich variant. Obhajca navrhol zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu a vec vrátiť súdu na nové konanie a rozhodnutie, resp. aby odvolací súd sám obžalovaného spod obžaloby oslobodil.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní, navrhol prokurátor krajskej prokuratúry odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr.por. ako nedôvodné zamietnuť.

Odvolací súd podľa § 317 ods. 1, 2 Tr.por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu obžalovaného je možné prísvedčiť, len vo vzťahu k výroku o treste.

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu prvého stupňa, v tomto smere nebola v odvolaní vytýkaná žiadna chyba, pričom odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr.por.

K napadnutému výroku o vine vo všeobecnosti, senát odvolacieho súdu najprv poukazuje na rozsah vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní, kde okrem usvedčujúcich dôkazov súd prvého stupňa, na návrh obhajoby, vykonal celú radu dôkazov, ktoré mali potvrdzovať „nevinu“ obžalovaného. Súd prvého stupňa v písomnom odôvodnení rozsudku nielenže vymenoval všetky dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní (výsluchy osôb, znalecké posudky, správy a iné listinné a vecné dôkazy), ale podrobne popísal aj výsledok týchto dôkazov, z pohľadu obsahu vykonaného dôkazu. Následne súd prvého stupňa uviedol veľmi podrobné skutkové úvahy so zameraním zvlášť na obranu obžalovaného v tom, že v čase činu sa mal nachádzať na inom takom mieste v meste Trenčín, ktoré vylučovalo možnosť spáchania trestného činu.

K skutkovým úvahám súdu prvého stupňa, z pohľadu vytýkaných chýb v odvolaní obžalovaného, uvádza senát odvolacieho súdu nasledovné. Je len logické, že obhajca namieta najmä vieryhodnosť jediného usvedčujúceho priameho dôkazu - výpoveď maloletej poškodenej. Z vykonaného dokazovania však nevyplýva, že by táto svedkyňa mala rozpory v popise osoby páchatel'a, vrátane jeho odevu, ani v popísaní konania páchatel'a. Poškodená bezprostredne po čine popísala výzor aj oblečenie (určitý rozpor vo výške) páchatel'a v zhode s výzorom a oblečením obžalovaného, ktorý bol cca 2 hodiny po čine zadržaný na inom mieste v meste Trenčín. Tu pri hodnotení vieryhodnosti tejto svedkyne nemožno prehliadnuť otázku, že akoby bolo možné, aby poškodená, ako páchatel'a, takto opísala a neskôr aj pri rekognícií opoznala práve obžalovaného X. Q., s ktorým podľa jeho tvrdenia vôbec na mieste činu neprišla do styku. Navyiac poškodená takto označila za páchatel'a, dokonca jej dovtedy úplne neznámu osobu, ktorá pritom už v minulosti bola právoplatne odsúdená pre trestný čin rovnakej povahy voči osobe mladšej ako 15 rokov.

Tiež nemožno prisvedčiť názoru obhajcu v tom, že maloletá poškodená popisovala konanie páchatel'a z hľadiska „rozsahu“ dotykov jej tela odlišne. Maloletá poškodená ani jej matka, (ktorej poškodená volala hneď po čine) v žiadnej svojej výpovedi nehovorili o dotykoch páchatel'a na prsia maloletej a táto okolnosť je uvádzaná len v jednom policajnom úradnom zázname (č.l. 209). K namietanému výsluchu svedka U. F. - príslušník ZVJS, je potrebné uviesť, že názor obhajcu o preberaní detailov predmetného dňa síce môže byť logický, avšak tento svedok slová obžalovaného zaregistroval práve preto, že to bral ako „navádzanie“ manželky, že boli stále v ten deň spolu.

Pokiaľ ide o namietaný čas na pokladničnom bloku, ktorý súd prvého stupňa vyhodnotil ako okolnosť, ktorá nepotvrzuje obranu obžalovaného, v tomto smere súd prvého stupňa dostatočne podrobne a presvedčivo odôvodnil, prečo čas na pokladničnom bloku nie je zhodný s reálnym časom, kedy k predmetnému nákupu došlo. V súvislosti s časovými reláciami o možnostiach presunu obžalovaného z miesta činu na iné miesto v Trenčíne, súd prvého stupňa správne, na základe vyhodnotenia možnosti v rovine použitia aj mestskej SAD uzavrel, že obžalovaný v čase činu bol v Trenčíne na ulici Z. XX v bytovom dome na prízemí a o 14.17:13 hod. už v centre Trenčína (lokalizácia telefónu obžalovaného).

Ďalej je síce faktom, že na mieste činu ani na oblečení poškodenej neboli zaistené stopy, ktoré by usvedčovali priamo a práve obžalovaného X. Q.. Odvolací súd, z pohľadu hodnotenia vieryhodnosti tvrdenia maloletej poškodenej, nemohlo prehliadnuť tú okolnosť, že podľa znaleckého posudku Kriminalisticko-expertíznej ústavu PZ v Bratislave vyplynulo, že na nohavičiacich poškodenej v mieste rozkroku až do vzdialenosti 10 cm smerom k oblasti stehien, bol zaistený biologický mužský materiál, ktorý však neumožňoval jeho presnú analýzu ani identifikáciu. Tento dôkaz teda tiež potvrdzuje výpoveď poškodenej o mieste na jej tele protiprávneho konania páchatel'a.

K navrhovanému dokazovaniu, ohľadne fotografií poškodenej na internete, senát odvolacieho súdu uvádza, že takéto dokazovanie nie je potrebné. V trestnom spise sa nachádzajú vecné dôkazy, ktoré dokonca aj v „živom pohybe“ (výsluch maloletej poškodenej, rekognícia) umožňujú urobiť záver o vzhľade poškodenej, z pohľadu preukázania jej veku. Navyiac senát odvolacieho súdu nemá dôvod spochybňovať „mladistvú“ vzhľad maloletej poškodenej, o ktorom sa senát súdu prvého stupňa ešte presvedčil aj sám na hlavnom pojednávaní vyše pol roka po čine a ktorý vzhľad konštatoval predseda senátu v písomnom odôvodnení rozsudku.

K vytýkaným chybám, týkajúcich sa správnosti použitej právnej kvalifikácie, ďalej senát odvolacieho súdu uvádza nasledovné. Predovšetkým je potrebné prisvedčiť názoru súdu prvého stupňa v tom, pokiaľ sa nestotožnil s právnou kvalifikáciou konania obžalovaného uvedenou v obžalobe - zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b/ Tr.zák. Z preukázaného konania obžalovaného nevyplývalo, že by tento hrozbou násillia alebo inej ťažkej ujmy nútil maloletú poškodenú, aby strpela jeho „hladkanie“ cez odev.

Podstata námietok obhajcu, smerujúca proti právnej kvalifikácii, smerovala k tomu, že v konaní obžalovaného neišlo o iný spôsob sexuálneho zneužitia tak, ako to má na mysli ustanovenie § 201 ods. 1 Tr.zák. Je síce možné prisvedčiť názoru obhajcu v tom, že jednorazové letmé dotyky cez odev predmetný znak objektívnej stránky trestného činu nenapĺňajú. V konaní obžalovaného však neišlo o takéto letmé dotyky a jednorazové dotyky. Obžalovaný sa maloletej poškodenej dotýkal opakovane, dokonca spôsobom hladkania, a to aj po tom, čo sa maloletá proti hladkaniu v oblasti členka najprv slovne ohradila. Dotyky pritom neboli ani letmé, keď obžalovaný od členkov maloletej

prešiel až k jej rozkroku. Z hľadiska naplnenia znaku iného spôsobu sexuálneho zneužitia je pritom nerozhodné, že obžalovaný takto konal cez oblečenie maloletej poškodenej. K tomu je súčasne potrebné poukázať na správny právny názor súdu prvého stupňa, keď preukázanú „nižšiu“ intenzitu zásahu do pohlavnej nedotknuteľnosti maloletej poškodenej (ako z hľadiska časového, tak aj rozsahu dotykov), keď obžalovaný po tom, čo poškodená zakričala o pomoc, od ďalšieho konania upustil a z miesta činu ušiel, kvalifikoval len ako pokus trestného činu podľa § 14 ods. 1 Tr.zák. Sice sa u tohto trestného činu nevyžaduje, aby u páchatel'a aj došlo k pohlavnému ukojeniu, pričom postačuje, ak sa páchatel' snaží akýmkoľvek spôsobom svoje pohlavné vzrušenie uspokojiť. Napriek tomu je aj senát odvolacieho súdu toho názoru, že najmä, vzhľadom k vyššie uvedenej „nižšej“ intenzite zásahu do pohlavnej nedotknuteľnosti poškodenej k dokonaniu trestného činu nedošlo.

Pokiaľ aj obhajca namietal neexistenciu pohnútky, resp. motívu k tomuto trestnému činu, s týmto sa odvolací súd nestotožnil. Sexuálna motivácia obžalovaného vyplýva pritom najmä z jeho objektívneho konania, keď napriek slovným výhradám maloletej poškodenej pokračoval v dotykoch poškodenej cez šaty priamo na jej pohlavnom orgáne. Konanie páchatel'a s takýmto motívom, pritom nevyklučuje ani tá okolnosť, že takýto páchatelia častokrát vedú riadny manželský život, vrátane intímnych stykov. Navyše, ak k preukazovanému objektívnemu konaniu obžalovaného pristúpia aj okolnosti, z pohľadu jeho predchádzajúcej súdnej trestnosti za rovnaký trestný čin, ako aj závery znaleckých posudkov z odvetvia psychiatria (závery aktuálneho znaleckého posudku korešpondujú so závermi znaleckého posudku v tejto skoršej veci), potom o sexuálnej motivácii obžalovaného nemožno mať pochybnosti.

Vykonanému dokazovaniu na hlavnom pojednávaní pritom nezodpovedá ani názor obhajcu v tom, že obžalovaný nemá zvýšený záujem o „maloleté“ objekty. Toto vyplýva najmä z výpovedí svedkov G. Q. a Q. Z..

Napokon sa odvolací súd nestotožnil s odvolaním obžalovaného ani v tom smere, že nebola naplnená subjektívna vedomosť obžalovaného o veku poškodenej - menej ako 15 rokov. Je síce faktom, že v danom prípade ide o úmyselný trestný čin, pričom úmysel musí zahrnúť aj vek poškodenej. Pre naplnenie takéhoto zavinenia však postačuje aj úmysel nepriamy - eventuálny. Už v časti, týkajúcej sa skutkového stavu, senát odvolacieho súdu uviedol, že vedomostná stránka konania obžalovaného vyplývala nepochybne už z vonkajšieho vzhľadu maloletej poškodenej. Obžalovaný bol teda uzročený (§ 15 písm. b/ Tr.zák.), že svoje sexuálne aktivity vykonáva voči osobe mladšej ako 15 rokov. Vyššie uvedené vecné dôkazy k vonkajšiemu vzhľadu maloletej poškodenej sú pritom takej povahy, že k ich „popretiu“ by nedošlo ani doplnením dokazovania ďalšími fotografiami maloletej poškodenej verejne prístupnými na internete.

Úplne na záver k výroku o vine v rozsudku súdu prvého stupňa, senát odvolacieho súdu, z pohľadu dôvodov odvolania uvádza, že v danom prípade síce stáli proti sebe dva okruhy dôkazov - ospravedlňujúce a usvedčujúce (takáto dôkazná situácia býva spravidla vo väčšine trestných vecí). Z vyhodnotenia týchto dôkazov však nevyplývajú dve proti sebe stojace rovnocenné varianty v tom, že skutok spáchal obžalovaný a skutok nespáchal obžalovaný. Na základe usvedčujúcich dôkazov bolo možné urobiť jednoznačný záver o vine obžalovaného, keď jeho obrana bola dostatočne vyvrátená.

Vzhľadom k tomu, že podľa § 317 ods. 2 Tr.por. nedošlo k zrušeniu výroku o vine v rozsudku napadnutého odvolaním v prospech obžalovaného, bolo povinnosťou odvolacieho súdu preskúmať v celom rozsahu aj zákonnosť a odôvodnenosť výroku o treste. Ani tu v zásade nie je možné súdu prvého stupňa nič podstatnejšie vytknúť. Senát odvolacieho súdu však dospel k záveru, že síce zvýšenie dolnej hranice trestnej sadzby odňatia slobody podľa § 38 ods. 4 Tr.zák. z 3 rokov na 5 rokov a 4 mesiace je zákonné, avšak uloženie takéhoto trestu, vzhľadom najmä na intenzitu zásahu do pohlavnej sféry maloletej poškodenej, je neprimerane prísne. Tu poukazuje odvolací súd najmä na to, že obžalovaný bol uznaný vinným z pokusu trestného činu. Navyše aj maloletá poškodená, hoci navonok vyzerala veľmi mladistvá, v čase činu mala už 14 rokov 10 mesiacov a 22 dní, teda po uplynutí jedného mesiaca a 8 dní by jej pohlavná nedotknuteľnosť ustanovením § 201 ods. 1 Tr.zák. už chránená nebola.

Z týchto dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že pri ukladaní trestu odňatia slobody je potrebné použiť ustanovenie § 39 ods. 2 písm. a/ Tr.zák. Odvolací súd sám preto, po zrušení výroku o treste v rozsudku súdu prvého stupňa, uložil obžalovanému trest odňatia slobody mimoriadne znížený tak, že uložil trest odňatia slobody na pôvodnej dolnej hranici trestnej sadzby vo výmere 3 rokov nepodmienečne. V

ostatných častiach odvolací súd poukazuje na inak správne odôvodnenie výroku o treste v rozsudku súdu prvého stupňa, ktoré si odvolací súd osvojil, vrátane zaradenia obžalovaného do prísnejšieho ústavu na výkon trestu.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol odvolací súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.